

КЗО СШ 115 ДМР

ОСВІТНІ ВТРАТИ:

ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ
ПОДОЛАННЯ

01.09.2023

Освітні втрати

- це **прогалини у знаннях і навичках**, які виникають в учнівства під час освітнього процесу в порівнянні зі стандартами освіти та очікуваними результатами навчальних здобутків

Причини освітніх втрат

ІНДИВІДУАЛЬНІ

СИСТЕМНІ

СЕРЕД НИХ

1

Здоров'я

2

Війна

3

Пандемія

4

Надзвичайні ситуації
природного характеру

ОСВІТНІ ВТРАТИ

На виникнення освітніх втрат
можуть впливати також
інші чинники:

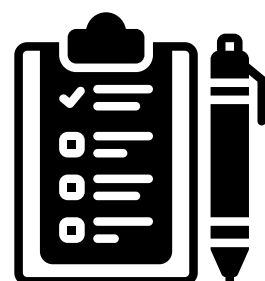
- бойові дії та окупація;
- повітряні тривоги;
- виїзд учнівства за кордон;
- переїзд у межах України;
- відключення електроенергії;
- руйнування частини закладів освіти

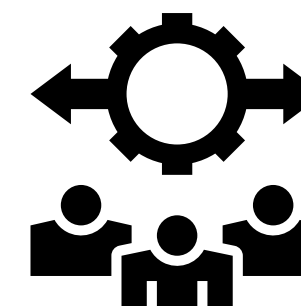
КЛЮЧОВІ ВИКЛИКИ освітнього процесу в умовах війни

НЕСТАБІЛЬНІ
УМОВИ
НАВЧАННЯ

ОБМЕЖЕНІСТЬ
СПОСОБІВ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАВЧАЛЬНО-
ПІЗНАВАЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ

ЗНИЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ
ТА НЕСТАБІЛЬНИЙ
ПСИХО-ЕМОЦІЙНИЙ
СТАН

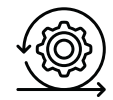
АЛГОРИТМ ДІЙ

для подолання освітніх втрат за 2022/2023 н.р.

Заходи

Дата проведення

Відповідальні

- Провести моніторинг результатів навчання здобувачів освіти з використанням діагностичного інструментарію

11.09-15.09.2023

Адміністратор, учителі

- Розробити індивідуальні навчальні плани для учнів, що мають початковий рівень знань з математики та української мови.

Серпень 2023,
за індивідуальним
планом

Вчителі-предметники (українська
мова, математика);
вчителі 1-4 кл.

- Передбачити в календарно-тематичному плануванні години на повторення навчального матеріалу з урахуванням освітніх втрат

Протягом року

Учителі

- Проаналізувати КТП, з метою виокремлення уроків для повторення, коригування, уроків консультаційного характеру; продумати різномірівневі завдання, підшукати додаткові інтернет-ресурси, що дають можливість самостійного повторення вивченого в цікавій та ігровій формах.

Серпень 2023

Вчителі-предметники;
вчителі 1-4 кл.

АЛГОРИТМ ДІЙ для подолання освітніх втрат

Заходи

Дата проведення

Відповідальні

- Відповідно скоригованих КТП, карти опорних знань предмету та проаналізованих діагностичних робіт скласти план повторення, закріплення раніше вивчених тем (на уроках та індивідуальні консультації учнів).

Вересень 2023,
перший тиждень.

Вчителі-предметники;
вчителі 1-4 кл.

- Проводити консультації з здобувачами освіти для усунення прогалин з предметів

Протягом року,
за окремим розкладом

Адміністратор, вчителі

- Розробити завдання різних видів складності для окремих учнів з метою підтримки індивідуальної освітньої траєкторії

Протягом року

Учителі

- Проведення консультацій під час канікул

Протягом року

Адміністратор, вчителі

- Скласти план надолуження освітніх втрат

11.09-15.09.2023

Учителі

АЛГОРИТМ ДІЙ

для подолання освітніх втрат за 2022/2023 н.р.

Заходи

Дата проведення

Відповідальні

-
- Використовувати матеріали платформи «ВШО», інших освітніх платформ з метою повторення навчальних тем

Протягом року

Учителі

-
- Розробити навчальний контент для здобувачів освіти з допомогою ресурсів для онлайн і оффлайн навчання

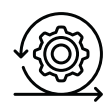
Протягом року

Адміністрація, учителі

-
- Посилити роботу в частині надання підтримки педагогічним працівникам щодо підвищення кваліфікації та професійного вдосконалення з питань методики роботи в умовах змішаного та дистанційного навчання

Протягом року

Адміністрація, учителі

-
- Провести діагностичні роботи з метою перевірки подолання освітніх втрат.

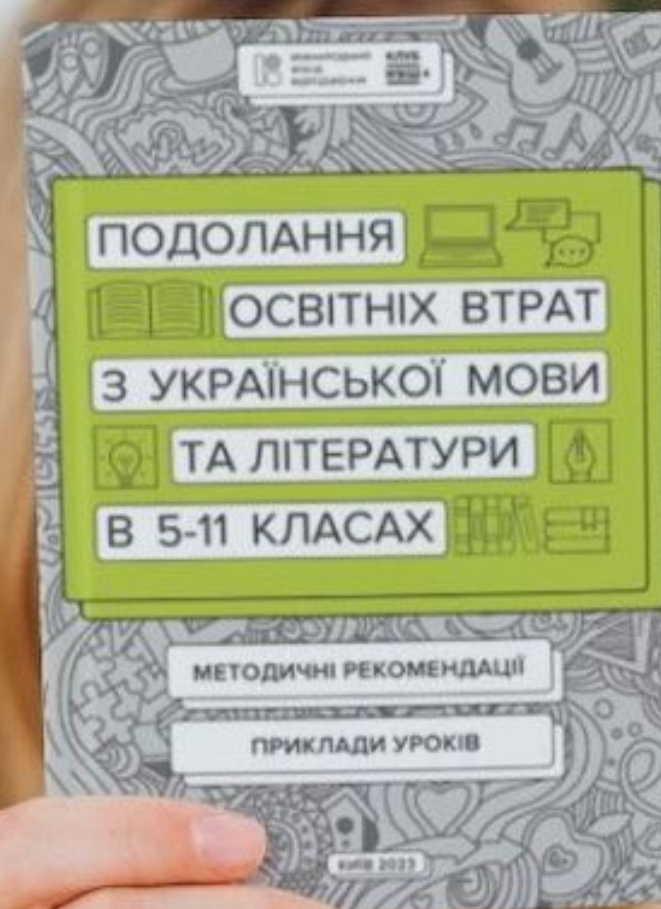
Грудень 2023

Вчителі-предметники;
вчителі 1-4 кл.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

НУШ ▶

**НОВА
УКРАЇНСЬКА
ШКОЛА**

АЛГОРИТМ НАДОЛУЖЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

1. Проводьте діагностичні оцінювання для визначення зон, що потребують додаткової уваги / надолуження навчальних втрат

Первинне діагностичне тестування з української мови для учнів_ениць 5, 7, 9 класів є на платформі «ВШО».

Для учнів_ениць 10-11 класів можна використати завдання ЗНО/НМТ попередніх років (завдання з автоматизованою перевіркою є, наприклад, на сайті osvita.ua).

Власні завдання можна створювати в Google-формах, а також на спеціалізованих платформах, наприклад classtime.com.

Пам'ятайте, що наслідок діагностичного оцінювання – формулювання навчальних цілей.

Розумні (SMART) цілі:
конкретні, вимірювані, досяжні, актуальні, своєчасні.

Формулювати цілі важливо спільно з учнями_еницями. Під час формулювання цілей учні_ениці повинні:

- брати до уваги свої сильні сторони;
- розглядати напрями, які потребують удосконалення;
- використовувати встановлені критерії;
- визначати ресурси, які знадобляться для досягнення успіху;
- розробляти плани, що дозволять досягти поставлених цілей;
- ділитися своїми цілями одне з одним, учителем_лькою, батьками;
- планувати терміни.

2. Складіть **план надолуження навчальних втрат** на основі проведеної діагностики. Приклад шаблону такого планування з української мови для 11 класу наводимо нижче.

№ з/п	Зміст навчання	Форми роботи	Навчальний результат	Примітки
ФОНЕТИКА				
1.	Наголос	Мнемонічні картки, аналіз пісень, робота з картинками (опис форм див. далі)	200 одиниць із переліку слів із нормативним наголосом	Можна розподілити 200 слів на всі уроки впродовж року; повторювати вивчені слова через традиційні «5 хв на наголос кожного уроку»
2.	Співвідношення звуків і букв. Звукове й буквене позначення. Найтипівші асиміляції			
3.	Чергування у/в			
БУДОВА СЛОВА. СЛОВОТВІР				
1.	Слова, що мають і не мають закінчення			
2.	Спільнокореневі слова й форми слова			
ОРФОГРАФІЯ				
1.	Спрощення			
2.	Знак м'якшення			
3.	Апостроф			
4.	НЕ з різними частинами мови			
5.	Правопис префіксів (з-, с-; пре-, при-, прі-)			
ЛЕКСИКА. ФРАЗЕОЛОГІЯ				
1.	Синоніми, антоніми, омоніми (загальне поняття, приклади)			
2.	Типові лексичні помилки (кальки, плеоназм)			
3.	Найтипівші фразеологізми (за тематичними групами)			

Практична частина. Вправи онлайн

- Платформа iLearn <https://ilearn.org.ua/>
- Львівський центр оцінювання якості освіти (тести з усіх тем мови та літератури; тестування відбувається за обмежений час із демонстрацією результатів) <http://lv.testportal.gov.ua:8080/>
- Онлайн-тести зовнішнього незалежного оцінювання (згруповано за темами) <https://zno.osvita.ua/>
- Classtime. Покликання для створення власного акаунта та реєстрації учнів на тест. До кожної теми в посібнику запропоновано покликання на окремий тест <https://www.classtime.com/auth/login>
- Edpuzzle. Ця програма пропонує тести за навчальним відео; її можна використати для самостійного опанування матеріалу. До окремих тем у посібнику запропоновано завдання у цій програмі <https://edpuzzle.com/>
- Quizizz. Гейміфікована платформа для створення відкритих і закритих запитань, які можна виконувати онлайн як самостійно, так і в командах <https://quizizz.com/>
- Quizlet. Платформа, яка допомагає запам'ятовувати визначення, образи, значення за допомогою онлайн-карток. На основі цієї платформи пропонуємо низку карток з української мови та літератури, які можна роздрукувати https://quizlet.com/olga_pytur
- Дошка Padlet. Віртуальна стіна, на яку можна прикріплювати фото, файли, нотатки тощо. За QR-кодом можна переглянути матеріали до кожного правила орфографії та організувати роботу як онлайн, та і офлайн <https://padlet.com/>

- Сервіс для створення ментальних карт Google. Онлайн-інструмент для узагальнення інформації з можливістю додати зображення та покликання. Готову ментальну карту можна завантажити в різних форматах <https://coggle.it/>

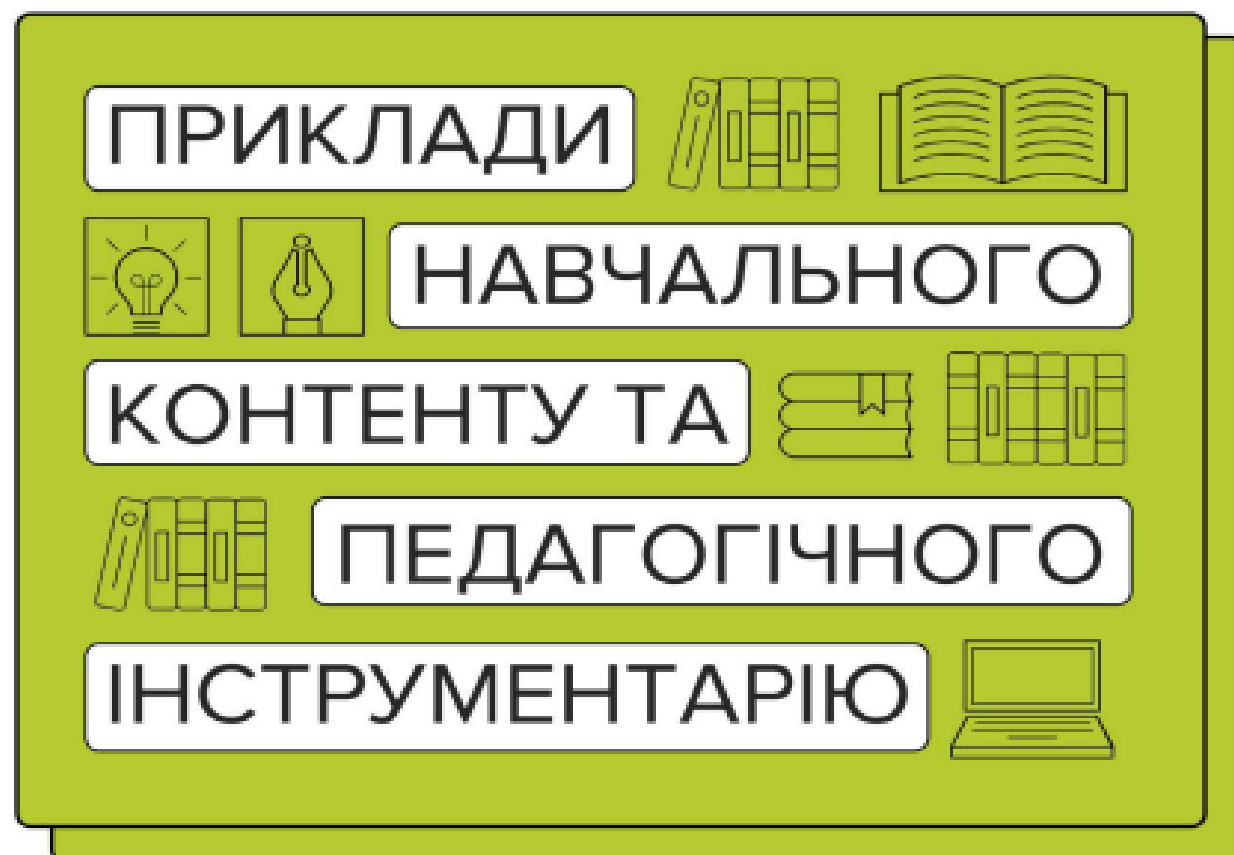
Ресурси для розвитку комунікативних навичок

- Скетч-шоу «Лайфхак українською» https://tv.suspilne.media/programs/lifehack_ua
- Теле- й аудіоуроки Олександра Авраменка https://www.youtube.com/playlist?list=PLpjP6nb03Z4k5Wdj8qOj3s_o49a0f9qxX
- Тікток-канал Андрія Шимановського (наголоси, лексичні й орфоепічні помилки, чистомовки) <https://www.tiktok.com/@shymanovski>

Ресурси для пошуку медійних текстів

- Платформа Ukrainer <https://ukrainer.net/>
- Журнал «Куншт» <https://kunsht.com.ua/>
- Сайт «Читомо» <https://chytomo.com/>
- Сайт «Друг Читача» <https://vsiknygy.net.ua/>
- Сайт «Слух» <https://slukh.media/>
- Каталог українських музичних виконавців <https://notatky.com.ua/ua-muzyka/>

Список створений за матеріалами посібника Ольги Питюр «Бомбезна українська», у якому можна знайти конкретні приклади застосування зазначених ресурсів.

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ

Інтегроване навчання може бути ефективним підходом, який допомагає розвинути багатогранні знання та зрозуміти важливу роль, яку взаємозв'язки відіграють у реальному світі.

Інтеграція – об'єднання в ціле раніше розрізнених частин на основі їх взаємозалежності та взаємодоповнюваності.

Два **основні підходи** до інтеграції:

Тематичний підхід – це організація освітнього процесу на основі об'єднання навчального змісту навколо однієї теми.

Діяльнісний підхід – це організація освітнього процесу на основі поєднання навчальних діяльностей учнів й учениць для розвитку наскрізних умінь і ключових компетентностей.

Чи є інтегроване навчання успішною практикою? Масштабний звіт «Логіка міжпредметного навчання» ([The Logic of Interdisciplinary Studies](#)) став свідченням широкого консенсусу десятків дослідників і дослідниць щодо того, що в документі назвали «позитивними освітніми результатами» для учнів й учениць, які працюють за програмами інтегрованого навчання:

- покращене розуміння, утримання в пам'яті та застосування понять на практиці;
- краще розуміння глобальних взаємозалежностей (разом із розвитком різноманітних поглядів на проблему), а також становлення цінностей;

- покращена здатність ухвалювати рішення, мислити критично і творчо, а також синтезувати знання за межами навчальних дисциплін;
- розширена здатність визначати, оцінювати та передавати важливу інформацію, необхідну для вирішення нових проблем;
- заохочення кооперованого навчання та кращого ставлення до себе як до учня_ениці та як до повноцінного члена спільноти.
- покращена мотивація.

Зауважимо також, що в умовах війни інтегровані курси можуть бути додатковим чинником зменшення навчального навантаження учнів_ениць, гнучким інструментом реалізації академічної свободи вчителя_льки. Так, наприклад, [модельна навчальна програма мовно-літературного інтегрованого курсу \(українська мова, українська та зарубіжні літератури\). 5-6 класи](#) постулює:

«Перелік текстів (зокрема художніх творів українських і зарубіжних авторів, медіатекстів тощо) є **пропонованим**. Учитель має **вибрати** з наведеного переліку тексти, які відповідають потребам і можливостям учнів його класу, а також може запропонувати учням інші тексти, пильнуючи забезпечення збалансованого представлення у навчальній програмі творів українських і зарубіжних авторів. Спосіб роботи з текстом (читання повністю, скорочено, в уривках, прослуховування аудіокнижки тощо) залежить від специфіки певного тексту, запитів учнів, базових знань, запланованих до опрацювання в групах «Комунікація», «Інформація», «Мовні засоби», «Текст», «Літературний твір» та передбачених видів навчальної діяльності».

Нижче пропонуємо короткий огляд рекомендованих джерел для розроблення уроків у 5 класі та деталізовані приклади матеріалів уроків у 6 класі (оскільки в 2023-2024 н.р. саме шостий клас розпочинає навчання за новим освітнім стандартом).

МАТЕРІАЛИ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ УРОКІВ. 5 КЛАС

Рекомендуємо звернути увагу на такі джерела:

- Навчальний комплект з української мови для 5 класу: [підручник](#), робочий зошит, тестові завдання (А. В. Онатій, Т. П. Ткачук. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2022). ДемOVERсія інтерактивного підручника [тут](#).
- [Підручник інтегрованого курсу «Українська мова, українська та зарубіжна літератури. 5 клас»](#) (І. Хворостяний, І. Большакова. – Харків : Ранок, 2022). ДемOVERсія інтерактивного підручника [тут](#).
- [Підручник інтегрованого курсу «Українська мова, українська та зарубіжна літератури. 5 клас»](#) (І. Старагіна, В. Новосьолова, В. Терещенко, Ю. Романенко, М. Блажко, П. Ткач, А. Панченков, О. Волошенко – Київ : Генеза, 2022).
- [Підручник інтегрованого курсу «Література українська та зарубіжна. 5 клас»](#) (Т. Яценко, В. Пахаренко, І. Тригуб, О. Слижук. – Київ : Освіта, 2022) чи інші.

Дякую за увагу!

КЗО СШ 115 ДМР

